

**RIIGIHANGETE
VAIDLUSTUSKOMISJON**

OTSUS

Vaidlustusaja number	187-25/295073
Otsuse kuupäev	03.09.2025
Vaidlustuskomisjoni liige	Ulvi Reimets
Vaidlustus	Aktsiaseltsi Hansab vaidlustus Haridus- ja Teadusministeeriumi riigihankes „Digitahvlite ja ribakõlarite ostmine“ (viitenumber 295073) Aktsiaseltsi Hansab pakkumuse tagasi lükkamise ja Aktsiaseltsi Datel pakkumuse edukaks tunnistamise otsustele
Menetlusosalised	Vaidlustaja, Aktsiaselts Hansab, esindaja vandeadvokaat Martin Männik Hankija, Haridus- ja Teadusministeerium, esindaja Getter Nukka
Vaidlustuse läbivaatamine	Kolmas isik Aktsiaselts Datel Kirjalik menetlus

RESOLUTSIOON

RHS¹ § 197 lg 1 p-i 4 ja § 198 lg 3 alusel

- 1. Jätta rahuldamata Aktsiaseltsi Hansab vaidlustus.**
- 2. Jätta Aktsiaseltsi Hansab vaidlustusmenetluses kantud kulud tema enda kanda.**

EDASIKAEBAMISE KORD

Otsuse peale võib esitada kaebuse halduskohtule kümne päeva jooksul otsuse avalikult teatavaks tegemisest arvates (halduskohtumenetluse seadustiku § 270 lg 1).

JÕUSTUMINE

Otsus jõustub pärast kohtusse pöördumise tähtaja möödumist, kui ükski menetlusosaline ei esitanud kaebust halduskohtusse. Otsuse osalisel vaidlustamisel jõustub otsus osas, mis ei ole seotud edasikaevatud osaga (RHS § 200 lg 4).

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. 28.05.2025 avaldas Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi Hankija) riigihangete registris avatud hankemenetlusena läbi viidava riigihanke „Digitahvlite ja ribakõlarite ostmine“ (viitenumber 295073) hanketeate.

¹ Riigihangete seadus

2. 07.08.2025 laekus Riigihangete vaidlustuskomisjonile (edaspidi vaidlustuskomisjon) Aktsiaseltsi Hansab (edaspidi ka Vaidlustaja) vaidlustus Hankija 30.07.2025 otsustele lükata tagasi Vaidlustaja pakkumus ja tunnistada edukaks Aktsiaseltsi Datel (edaspidi ka Kolmas isik) pakkumus.

3. Vaidlustuskomisjon teatas 14.08.2025 kirjaga nr 12.2-10/187 menetlusosalistele, et vaatab vaidlustuse läbi esitatud dokumentide alusel kirjalikus menetluses, tegi teatavaks otsuse avalikult teatavaks tegemise aja ning andis täiendavate seisukohtade ja dokumentide esitamiseks aega kuni 19.08.2025 ja neile vastamiseks 25.08.2025.

Vaidlustuskomisjoni poolt määratud esimeseks tähtpäevaks esitas täiendavad seisukohad Vaidlustaja, teiseks tähtpäevaks täiendavaid seisukohti ei esitatud.

MENETLUSOSALISTE PÕHJENDUSED

4. Vaidlustaja, **Aktsiaselts Hansab**, leiab, et Hankija oleks pidanud tunnistama Vaidlustaja pakkumuse vastavaks ning Kolmanda isiku pakkumuse asemel edukaks pakkumuseks.

4.1. Vaidlustaja täitis pakkumuse esitamisel vormi ning märkis mh digitahvli tehnilises kirjelduses järgnevat: „*Liidesed tagapaneelil. 1xDisplayPort 1.2: Jah, lahendatud DP adapteriga, adapter on komplektis kaasas (x1)*“.

4.2. Riigihanke alusdokumentide (edaspidi RHAD) lisa 1 tehnilise kirjelduse p-i 5.3. kohaselt tuli „*pakkuda kaasa ja paigaldada üks võimalikest ühenduskomplektidest vastavalt kooli eripärale:*

- *USB-C - USB-C kaabel minimaalselt 4K läbilaskevõimet toetav vask või optiline kaabel (kaablite pikkused hinnanguliselt kuni 15 m);*
- *Touchscreen kaabel minimaalselt 4K läbilaskevõimet toetav vask või optiline kaabel (kaablite pikkused hinnanguliselt kuni 15 m);*
- *HDMI ja USB edastamiseks lahendust üle võrgukaabli. Võrgukaabli lahendus peab ühilduma pakkumuses olevate digitahvlite (interaktiivsete tahvlite) resolutsiooni ning ekraani sagedusega (kaablid pikkusega üle 15 m ja juhul kui punktides 5.3.1. ja 5.3.2. pakutud variandid ei taga kvaliteetset ühendust (nt põhjustab ekraani vilkuminevilkumist)). Lubatud on pakkuda L/R audio väljundita HDBaseT või muu analoogse lahendusega seadet, kui on tagatud heli edastamine üle HDMI või USB-C liidese“.*

Seega pidi pakkuja lisaks seadmetele tarnima ka kaablid seadmete ühendamiseks ning mitte ükski Hankija poolt nõutud ühendus ei olnud ette nähtud kasutama DisplayPorti (edaspidi DP).

4.3. Riigihankes ei olnud välja toodud, et DP ühendus tagapaneelil ei võiks olla lahendatud adapteriga ja et see peaks olema „eraldi“ liides.

Vaidlustaja pakutaval seadmel pakutud adapterlahendus (USB-C-DP) võimaldab funktsionaalsuse, mis on võrreldav otsese DP ühendusega. Kõik DP funktsioonid, sealhulgas kõrge resolutsioon, interaktiivsus ja heli, on tagatud. Väide selle kohta, et ühenduse kasutamine adapteri kaudu suurendab tõrgete esinemise riski on paljasõnaline ning ei ole Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamiseks asjakohane, kuna ühegi seadme kasutamise puhul ei saa täielikult välistada tõrgete esinemist.

Samuti võivad seadmed olla koostatud selliselt, et nende sees on ühenduste edasine loomine lahendatud adapteri abil, näiteks on seadme tagapaneelil küll DP ühendamise võimalus, kuid seadme sees kasutatakse adapterit, mis muundab ühenduse edasise töötlemise käigus näiteks USB-C või eDP ühenduseks. Selline lahendus võib olla kasutusel näiteks ruumisäästlikkuse, komponentide taaskasutuse või standardiseeritud sisemoodulite tõttu. Väline liides võib olla lihtsalt *front-end*, mille taga on adapter/konverter.

Näiteks:

- Apple MacBook Pro (2016–2021) - väline liides: ainult USB-C / Thunderbolt 3 või 4, sisemine ühendus: ekraan on ühendatud eDP kaudu (*embedded DisplayPort*), sisemuses toimub USB-C - eDP muundamine, lisaks kasutatakse MUX/DEMUX lüliteid, et suunata videosignaale õigesse kontrollerrisse.
- Dell XPS 13 (nt 9300, 9310, 9320) - väline liides: USB-C (DP Alt Mode), sisemine ühendus: eDP ühendus ekraanile, videosignaali edastamiseks kasutatakse USB-C - eDP konversiooni kontrollerris.
- Lenovo ThinkPad X1 Carbon Gen 6–9 - välised liidesed: HDMI + USB-C, sisemised ühendused: Ekraan ühendatud eDP kaudu, HDMI port läheb läbi eraldi *video switch chipi*, mis võib vajadusel suunata signaali iGPU või dGPU kaudu. Kasutatakse *muxless disaini* või *hybrid graphics*, sõltuvalt konfiguratsioonist.
- ViewSonic ViewBoard IFP8652-1C - suurus: 86", välised liidesed: 3× HDMI IN; 1× DP IN; 1× USB-C (DP Alt Mode, video + *touch*); 2× USB-B (*touch*), sisemine arhitektuur: Ekraan ise kasutab eDP ühendust paneelile (nagu paljud suured LED-paneelid), signaali konverteerimine toimub sees: HDMI või DP - eDP kaudu kontrollerrile, USB-C port jagab signaalid sisemiselt video-, puute- ja andmesideks.

Hankija ei soovinud üldse seadmete ühendamisel kasutada DP ühendust, vaid üksnes USB-C ja HDMI ühendusi.

4.4. Hankija ei ole käesoleval juhul enda kaalutusõigust nõuetekohaselt teostanud ega hinnanud, kas Vaidlustaja pakkumuses esinesid üldse kõrvalekalded (Vaidlustaja leiab, et tema pakkumus oli vastav, kuna DP liides oli lahendatud adapteri abil ja selline lahendus ei olnud RHAD kohaselt välistatud) või sisulised kõrvalekalded RHAD tingimustest, mis võimaldanuks samuti tunnistada Vaidlustaja pakkumuse vastavaks.

Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamine pelgalt seetõttu, et ta lahendas ühenduse adapteri abil, on ebaproportsionaalne ning Hankija poolt ei ole Vaidlustaja huvi hankelepingut sõlmida nõuetekohaselt kaalutud.

Pakkumuse tagasi lükkamise otsus ei ole kooskõlas RHS § 2 sätestatud eesmärgiga tagada hankija rahaliste vahendite läbipaistev, otstarbekas ja säästlik kasutamine, isikute võrdne kohtlemine ning konkurentsi efektiivne ärakasutamine riigihankel, mistõttu see tuleb tunnistada kehtetuks ning Vaidlustaja pakkumus tuleb tunnistada edukaks.

4.5. Vaidlustaja täiendavad seisukohad.

4.5.1. RHAD-st ei tulene, et DisplayPort-liidese olemasolu tagamine adapteri abil ei ole lubatud või ei käsitleta seda nõude täitmisena. Samuti ei ole tehnilises kirjelduses märgitud, et liides peab olema füüsiliselt integreeritud seadme tagapaneelile, eesmärgiga tagada selle püsiv kättesaadavus ilma täiendavate seadmeteta, nagu väidab Hankija.

4.5.2. RHAD-s on nõutud DisplayPort 1.2 liidese olemasolu seadme tagapaneelil, kuid puudub täpsustus, mis välistaks funktsionaalselt samaväärse lahenduse kasutamise adapteri abil. Adapter on seadmega püsivalt kaasas ja vastab kõigile esitatud tehnilistele nõuetele, seejuures saab adapterit pidevalt hoida ühendatuna seadmega, mistõttu seda saab kasutada samaväärselt kui saaks kasutada seadme enda liidese puhul, kus DisplayPort 1.2 juhtme otsik ühendatakse lihtsalt seadme asemel adapterisse, mis on ühendatud seadmega.

4.5.3. Adapteri kadumise või kulumisega seotud riskid on hinnangulised ega kvalifitseeru tehnilise vastavuse objektiivsete kriteeriumidena. Adapterit saab hoida seadmega püsivalt ühendatuna, mistõttu selle kaotuse/defekti risk on vaid oletuslik. Nõutud on DisplayPort 1.2 liidese olemasolu seadme tagapaneelil, kuid RHAD-st ei tulene, et liides peab olema füüsiliselt integreeritud seadme korpusesse või et adapteri kasutamine oleks keelatud.

4.5.4. Adapteri kaduma minemise/purunemise risk on samaväärne DisplayPort 1.2 juhtme kadumise riskiga, mida tuleks niigi kasutada seadmest eraldi, sõltumata sellest, kas see ühendatakse seadmesse otse või kasutades adapteri otsikut.

Tegelikkuses ei näegi Hankija ette seadmete ühendamist DisplayPort 1.2 liidese kaudu, mistõttu Hankija otsus Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamise kohta on tehtud otsitud põhjendustel.

4.5.5. Hankija viide sisemistele signaalikonverteritele kui tootja integreeritud lahendustele kehtib analoogiliselt ka pakutud adapterile - tegemist ei ole mittetuntud või ebastandardse komponendiga, vaid toote funktsionaalselt sobiva osaga, mille kvaliteet ja töökindlus on tagatud samavõrd kui on tagatud seadme sisemised lahendused. Adapteri kasutamine ei vähenda seadme tehnilist võimekust ega riku nõutud liidese parameetreid, mistõttu on tegemist sisuliselt ja tehniliselt samaväärse lahendusega, mis täidab Hankija seatud eesmärgi - tagada vajadusel DisplayPort 1.2 ühendusvõimalus.

4.5.6. Kohtupraktikas on selgitatud, et olukorras, kus on võimalikud mingi hanketingimuse või nõude erinevad tõlgendused, tuleb seda tõlgendada pakkujatele soodsamal ja vähem koormaval viisil ning laiendavalt nii, et tagataks võimalikult suure hulga pakkujate osalemine riigihankes võimalikult väheste piirangutega (Tallinna Ringkonnakohus on 13.03.2025 lahendi haldusajaj 3-24-3262 p 14 - ettevõtja osaleb riigihankes üheselt hankija seatud tingimustel ega pea hankija tegelikku tahet ennustama rohkem, kui see oleks keskmisele mõistlikule ettevõtjale ilmne).

Käesoleva vaidluse ese (DisplayPort 1.2 ühendusvõimalus, mis pidi Hankija hinnangul olema seadmesse integreeritud) ei ole Hankija tegelik ja objektiivne vajadus ning pakkujad ei saanud sellist tahet, et ühenduse lahendamine ei ole lubatud adapteriga, kuidagi pakumuste tegemisel eeldada. Ükski RHAD punkt ei viita sellele, et koolides on kasutusel või võetakse kasutusele DisplayPort põhine täiendav taristu, mille olemasolu tuleks pakumise tegemisel arvesse võtta.

Kui RHAD-s ei ole sätestatud, et DisplayPort 1.2 liides peab täitma rolli olemasoleva taristu ühendamisel või olema mingil kujul oluline alternatiiv, ei saa hiljem - pärast pakumuste esitamist - sellist funktsionaalset ootust tagantjärele esitada ja tõlgendada hankedokumente kitsendavalt. Seda kinnitab ka Tallinna Ringkonnakohtu 23.05.2025 lahend haldusajaj 3-25-246/28, kus selgitatakse p-is 9, et hankija ei saa hanke eesmärgist või muudest sellistest

kaalutlustest tulenevalt pakkumuste vastavuse kontrollimisel asuda seadma uusi vastavustingimusi, kui neid RHAD-s sõnaselgelt sätestatud ei ole.

4.5.7. RHAD koosseisus olevas selgitavas dokumendis on p-ist 1.9. nähtub, et tingimust *Liidesed tagapaneelil. 1xDisplayPort 1.2* tuleb lugeda selliselt, et lubatud on ka seadme tagapaneelile samaväärse liidese pakkumist, mh liidese lahendamine DP adapteriga, nagu seda tegi Vaidlustaja. Vaidlustaja pakutud lahendus on soovituga vähemalt samaväärne.

5. Hankija, Haridus- ja Teadusministeerium, vaidleb vaidlustusele vastu.

5.1. RHAD lisa 1 tehnilise kirjelduse p-i 2 kohaselt peab pakutaval ekraanil olema tagapaneelil 1xDisplayPort liides standardiga 1.2.

Nimetatud liidese olemasolu pakutava ekraani tagapaneelil tuli pakkujal kinnitada RHAD lisa 5 pakkumuse vormil. Tehnilises kirjelduses ning pakkumuse vormil on selgelt ja konkreetselt nõutud, et seadmel peab olema tagapaneelil 1xDisplayPort 1.2. liides.

Hankija on nimetatud nõude ette näinud kohustuslikuna (mitte soovituslikuna või samaväärsena), eesmärgiga tagada püsivalt standardse liidese kohene olemasolu seadmel ilma lisaseadmete (nt adapter) kasutamisetä.

Hankija hinnangul saavutatakse seeläbi töökindlus ja pikaajaline kasutatavus, samuti kasutajamugavus ja hoolduslihtsus (ei ole vaja eraldi adapterit). Püsiv, seadmesse integreeritud DisplayPort liides 1.2. vähendab halduskoormust, tagab väiksema katkestuste tõenäosuse ning loob ühtse standardlahenduse kõikidesse paigaldatavatesse seadmetesse. Hankija ei ole sõnastanud nõuet võimalusena, vaid konkreetse füüsilise liidesena seadme tagapaneelil.

5.2. Vaidlustaja pakkus seadme, mille tagapaneelil puudub füüsiline DisplayPort 1.2 liides. Vaidlustaja nägi seega lahendusena ette adapteri kasutamise teise liidese teisendamiseks DisplayPort 1.2. liideseks.

Adapter on täiendav väline komponent, mitte seadme konstruktsiooni lahutamatu osa. Adapter ei ole tehniliselt ega funktsionaalselt samaväärne sisseehitatud DisplayPort 1.2 liidesega. Adapter on täiendav väline lisakomponent, mis ei kuulu seadme lahutamatu osana tagapaneelile, see muudab seadme kasutusviisi, adapteri töökindlus sõltub täiendavast liidestest ja selle ühilduvusest, see toob kaasa täiendava rikkekoha ja kaotuse/defekti riski. Adapterid on liikuvad ja kuluvad osad, need võivad kaotsi minna ning pideva teisaldamise tõttu olla ka vähem töökindlad. Lisaks muudab adapteri kasutamine olemasoleva liidese funktsionaalsust, välistades selle algse otstarbe.

5.3. Digitahtlid hangitakse RHAD p-is 1.7 nimetatud koolidesse ning Hankija peab oluliseks, et seadmetel ei oleks kergesti eemaldatavaid lisakomponente, nagu näiteks adapterid, mis võivad koolikeskkonnas kergesti kaduma minna või puruneda. Koolides kasutatakse seadmeid igapäevaselt ning sageli eri klassides ja erinevate kasutajate poolt, mistõttu peab nende töökindlus põhinema sisseehitatud lahendustel, mitte väikestel ja kergesti kaduda võivatel lisatarvikutel. Kuigi kaaluti ka adapteri kasutamise võimalust, jõuti järeldusele, et see ei ole koolikeskkonnas piisavalt usaldusväärne lahendus. Adapterid ei ole samaväärsed sisseehitatud ühendustega, kuna need suurendavad seadme mittetöökorras oleku riski, mis võib olulisel määral häirida koolide sujuvat tööd. Seega on Hankijal põhjendatud huvi, et

seadmetel ei oleks koolides küljest ära võetavaid lisakomponente.

5.4. Vaidlustaja viide sisemistele signaalkonverteritele ei ole asjakohane, sest sisemised lahendused on tootja integreeritud ja testitud, need ei nõua täiendavat kasutaja tegevust ega käsitlemist. Väline adapter toob paratamatult kaasa kasutaja tegevusest tuleneva täiendava riski.

5.5. Hankija ei nõustu Vaidlustaja väitega, et Hankija ei soovinud üldse seadmete ühendamisel kasutada DP ühendust, vaid üksnes USB-C ja HDMI ühendusi.

Vastab tõele, et tehnilise kirjelduse p-i 5.3. kohaselt pidi edukas pakkuja lisaks seadmetele tarnima ka kaablid seadmete ühendamiseks ning mitte ükski tehnilises kirjelduses nõutud ühendus ei olnud ette nähtud kasutama DisplayPorti. Võimalikud ühenduslahendused USBC, HDMI või HDBaseT. DisplayPort ei olnud Hankija poolt küll põhiühendusena ette nähtud, kuid on väga oluline alternatiiv koolides olemasoleva taristu ja hangitud dokkidega ühilduvuse tagamiseks.

5.6. Adapteriga lahendatud DisplayPort ei vasta nõudele *tagapaneelil 1xDisplayPort 1.2. liides*, kuna see ei ole seadme püsiv osa ning ei täida Hankija seatud töökindluse ja ühilduvuse eesmärki.

Hankija otsus tunnistada Vaidlustaja pakkumus mittevastavaks on kooskõlas RHAD ja RHS nõuetega, sest pakkumus ei sisaldanud nõutud füüsilist DisplayPort 1.2 liidest tagapaneelil, adapteri pakkumine ei vasta nõudele ning kohustusliku tehnilise nõude täitmata jätmise korral on Hankijal seadusest tulenev kohustus pakkumus tagasi lükata.

Hankija on vastavuse kontrollimisel seotud RHAD-s sätestatuga ning ei saa menetluse käigus tagasiulatuvalt nõuet leevendada ega asendada seda samaväärsuse hindamisega, kui sellist võimalust ei ole RHAD-s ette nähtud. Kuna tehnilise kirjelduse kohaselt on nõutud seadme tagapaneelil liidese DisplayPort 1.2. olemasolu, on Hankija selle tingimusega seotud ja pidi kontrollima pakkumuste vastavust sellele nõudele.

6. Kolmas isik, **Aktsiaselts Datel**, oma seisukohti ei esitanud.

VAIDLUSTUSKOMISJONI PÕHJENDUSED

7. 30.07.2025 „Vastavusotsuses“ on Hankija Vaidlustaja pakkumus tagasi lükatud järgmise põhjendusega: „*Pakutaval ekraanil puudub tagapaneelil eraldi DisplayPort 1.2 liides. Adapteri kasutamine ei ole sobiv lahendus, kuna see suurendab tõrgete esinemise riski. Pakkumus ei vasta nõuetele ning lükatakse tagasi.*“ (edaspidi Otsus).

Pakkumuse tagasilükkamise õiguslikuks aluseks on RHS § 114 lg 2 esimene lause, mille kohaselt lükkab hankija pakkumuse tagasi, *kui see ei vasta riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele, kui pakkuja ei esita tähtajaks hankija nõutud selgitusi või pakkuja selgituste põhjal ei ole võimalik üheselt hinnata pakkumuse vastavust riigihanke alusdokumentides esitatud tingimustele.* Käesoleval juhul tuleb Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse õiguspärasuse kontrollimiseks tuvastada, kas RHAD-s on sätestatud tingimus, mis tuli pakkumuses täita ja millele tuginedes lükkas Hankija Vaidlustaja pakkumuse tagasi ning kui selline tingimus on, siis kas Vaidlustaja pakkumus sellele

tingimusele vastab või mitte.

Vaidlustuskomisjon ei nõustu Vaidlustajaga, et Otsuses puudub motivatsioon. Otsusest nähtub selgelt, et Vaidlustaja pakkumus on tagasi lükatud, sest Hankija hinnangul ei vasta see ühele RHAD tingimusele.

Pakkumuse RHAD-le vastavuse kontrollimise käigus ei saa Hankija arvesse võtta pakkumuste maksumusi ja jätta tagasi lükkamata pakkumust, milles esitatud maksumus on madalam. Esitatud maksumustest ja teistest hindamise kriteeriumitest lähtuvalt selgitatakse pakkumuste vastavuse kontrollimisele järgnevas riigihanke etapis välja edukas pakkumus.

7.1. Vaidlust ei ole selles, et Lisas 5 „Pakkumuse vorm“ (mis on ühtlasi ka tehniliseks kirjelduseks) on Hankija ostetavatele digitahvel 86“ kehtestanud tagapaneelil asuval liidesele tingimuse - *1xDisplayPort 1.2*. (edaspidi Tingimus).

Otsusest ei nähtu, et Hankija oleks Vaidlustaja pakkumuse tagasi lükkamisel muutnud Tingimust või lähtunud mõnest uuest tingimusest. Samuti ei nõustu vaidlustuskomisjon Vaidlustaja etteheitega, et RHAD-s oleks pidanud olema ette nähtud adapteri kasutamise võimalus või adapteri pakkumise keeld.

Kui Vaidlustaja leidis, et Tingimus on õigusvastane, oleks tulnud pöörduda Hankija poole või RHAD õigeaegselt vaidlustada.

Pikaajalise kohtupraktika kohaselt (vt nt Riigikohtu 02.12.2015 otsus 3-3-1-50-15, p 14.2; Tallinna Ringkonnakohtu 25.01.2019 lahend 3-19-119, p 10) on tähtaegselt vaidlustamata riigihanke alusdokument kehtiv ning sellest tuleb menetluses lähtuda (ja seda isegi siis, kui hiljem tuvastatakse selle õigusvastasus).

Hankemenetluse praeguses etapis ei saa enam olla vaidlust Tingimuse üle ja pakkumus peab vastama kõigile RHAD-i tingimustele, sh Tingimusele.

Pakkumuse tagasilükkamise otsuse üle peetavas vaidluses ei pea Hankija hakkama põhjendama seda, miks selline Tingimuses nõutud liides on vajalik ja vaidlustuskomisjon ei saa hakata hindama Tingimuse õiguspärasust.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et nõue digitahvli tagapaneelil olemas oleva DisplayPort 1.2 liidese kohta, tähendab eelkõige seda, et füüsiliselt peab pakutaval digitahvilil olemas olema DisplayPort 1.2 pesa (Hankija on nõudnud konkreetse standardiga liidest).

7.2. Vaidlustaja on oma pakkumuses Tingimuse täitmist kinnitanud sõnaga „Jah“ ja lisanud, et *lahendatud DP adapteriga, adapter on komplektis kaasas (x1)*.

Vaidlustaja nägi lahendusena ette adapteri kasutamise teise liidese teisendamiseks DisplayPort 1.2. liideseks.

Seega on Vaidlustaja pakkumuses andnud teada (ja selles pole ka vaidlust), et tema pakutud digitahvli 86“ tagapaneelil liides *1xDisplayPort 1.2*. puudub.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Hankija on õigesti tuvastanud puuduse Vaidlustaja

pakkumuses - Vaidlustaja pakkumus ei vasta Tingimusele.

7.3. Kui Vaidlustaja pakkumuses tuvastatud puudus oleks mittesisuline, siis kohalduksid RHS § 114 lg 1 ja RHS § 114 lg 2 teine lause oma tavapärasel regulatsioonis ja tagajärjes:

- 1) kui puudus pakkumuses vajab kõrvaldamist ja puudus on kõrvaldatav (puuduse kõrvaldamine on lubatav), annab hankija pakkujale võimaluse pakkumuse selgitamiseks ja selgitustega puuduste kõrvaldamiseks (tulemus - kui mittesisuline puudus pakkumuses kõrvaldatakse, vastab pakkumus riigihanke alusdokumentide tingimustele – pakkumuse vastavaks tunnistamise alus RHS § 114 lg 1);
- 2) kui puudus pakkumuses ei vaja kõrvaldamist, st hankijale sobib pakkumus ka sellisena nagu see on esitatud (tulemus – mittesisulist puudust pakkumuses ei kõrvaldata ja pakkumus vastab riigihanke alusdokumentidele koos mittesisulise puudusega – vastavaks tunnistamise alus RHS § 114 lg 2 teine lause).

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et alust pidada puudust Vaidlustaja pakkumuses mittesisuliseks pole, seda kõrvaldada selgitustega pole võimalik ja seda Vaidlustaja ka ei soovi teha. Ainsaks võimaluseks Vaidlustaja pakkumust vastavaks tunnistada oleks lähtumine samaväärsusest - DisplayPort 1.2. vs adapter.

7.3.1. „Selgitav dokument“ p-i 1.9. kohaselt *samaväärsus: Iga viidet, mille hankija teeb riigihanke alusdokumentides mõnele riigihangete seaduses nimetatud alusele kui pakkumuse vastavuse kriteeriumile, tuleb lugeda selliselt, et see on täiendatud märkega „või sellega samaväärne“.*

Iga viidet, mille hankija teeb riigihanke alusdokumentides ostuallikale, protsessile, kaubamärgile, patendile, tüübile, päritolule või tootmisviisile, tuleb lugeda selliselt, et see on täiendatud märkega „või sellega samaväärne“. Kui nõude täitmise puhul viidatakse samaväärsele, tuleb pakkujal esitada tõestus, mille alusel on üheselt mõistetav ja tõestatav, et samaväärsena esitatav ja hankija poolt nõudena esitatav on antud hanke objekti kontekstis samaväärsena käsitletavat.

„Vastavustingimused“ osa SAMAVÄÄRSUS kohaselt *Pakkuja kinnitab, et pakkumus vastab hanke alusdokumentides nõutule ja vajadusel on samaväärsus selgitatud ja tõendid samaväärsuse kohta lisatud. Iga viidet, mille hankija teeb riigihanke alusdokumentides mõnele RHS-i § 88 lõikes 2 nimetatud alusele (standardile, tehnilisele tunnustusele, tehnilisele kontrollisüsteemile vms), tuleb lugeda selliselt, et see on täiendatud märkega „või sellega samaväärne“. Iga viidet, mille hankija teeb riigihanke alusdokumentides ostuallikale, protsessile, kaubamärgile, patendile, tüübile, päritolule, tootmisviisile, märgisele või vastavushindamisasutuse väljastatud katsearuandele või tõendile, tuleb lugeda selliselt, et see on täiendatud märkega „või sellega samaväärne“ (RHS § 88 lg-d 5-6, § 89 lg 2, 114 lg-d 5-7).*

Hankija aktsepteerib objektiivsetel põhjustel muid asjakohaseid tõendeid, kui pakkuja tõendab hankijale vastuvõetaval viisil, et pakutav asi, teenus või ehitustöö vastab konkreetse märgise või hankija esitatud nõuetele, välja arvatud juhul, kui hankija nõutud märgis, samaväärne märgis või konkreetse või samaväärse vastavushindamisasutuse väljastatud katsearuanne või muu tõend on seaduse alusel eelduseks asja, teenuse või ehitustöö pakkumiseks turul (RHS § 114 lg 7).

Kui Vaidlustaja pidas adapterit samaväärtseks DisplayPort 1.2. oli tal kohustus oma pakkumuses selgitada pakutava samaväärsust ning lisada pakkumusele ka tõendid samaväärsuse kohta. Vaidlustaja pole pakkumuses ega ka vaidlustusmenetluses esitanud ühtegi dokumenti, mis tõendaks tema pakutava adapteri samaväärsust liidesega DisplayPort 1.2.

7.3.2. Euroopa kohus on liidetud kohtuasjade C 68/21 ja C 84/21 p-s 83 leidnud, et mõiste „samaväärsus“ tavatähenduses on see, et millelgi on sama väärtus või ülesanne. Vastupidiselt saab öelda, et samaväärne ei ole miski, millel ei ole sama väärtust või ülesannet.

Samaväärsuse küsimus võib tekkida ainult siis, kui lähtuda sellest, et liides DisplayPort 1.2. on RHS § 88 lg 6 mõistes *tüüp*.

Vaidlustuskomisjon on seisukohal, et adapterit ja liidest DisplayPort 1.2 ei saa pidada samaväärseteks, sest:

- 1) liides DisplayPort 1.2 tähistab pordi tüüpi ja standardit, adapter aga on vahekomponent, mis võimaldab ühendada erinevaid liideseid;
- 2) liidese DisplayPort 1.2 nõue tähendab, et digiekraani tagapaneelil peab füüsiliselt olemas olema DisplayPort 1.2 pesa, adapter ei muuda digiekraani selliseks, et tal oleks DisplayPort liides tagapaneelil;
- 3) DisplayPort 1.2 tagab kindla läbilaskevõime (4K @ 60 Hz jms), adapterid võivad küll pakkuda sarnast pilti, kuid ei pruugi tagada täielikku ühilduvust või töökindlust;
- 4) adapter ei muuda end 1.2 standardiks.

Seega - adapter ei ole samaväärne digitahvli liidesega DisplayPort 1.2, sest liides on standardiseeritud port, adapter aga vahend, millega saab liidest muuta või laiendada.

7.4. Eeltoodu alusel on vaidlustuskomisjon seisukohal, et Hankija otsus lükata Vaidlustaja pakkumus tagasi on kooskõlas RHS § 114 lg-ga 2 on õiguspärane ning alused selle kehtetuks tunnistamiseks puuduvad.

8. Vaidlustaja on vaidlustanud ka Hankija otsuse, millega tunnistati Kolmanda isiku pakkumus edukaks. Vaidlustus selles osas põhineb nn otsuste järgnevuse põhimõttel, mille kohaselt Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsuse õigusvastasuse tõttu on õigusvastane ka sellele järgnev Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsus. Kuna vaidlustuskomisjon on seisukohal, et Vaidlustaja pakkumuse tagasilükkamise otsus on õiguspärane, siis puudub alus Kolmanda isiku pakkumuse edukaks tunnistamise otsuse kehtetuks tunnistamiseks.

9. Vaidlustusmenetluse kulud

Lähtudes sellest, et vaidlustus jääb RHS § 197 lg 1 p-i 4 alusel rahuldamata, kuuluvad vaidlustusmenetluse kulude osas kohaldamisele RHS § 198 lg-d 3 ja 8.

Hankija ja Kolmas isik ei taotlenud kulude väljamõistmist.

Vaidlustaja kulud jäävad tema enda kanda.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ulvi Reimets